

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

**2006-163-4
SÚLYOS REPÜLŐESEMÉNY**

**Hármashatárhegy repülőtér
2006. június 01.**

**Sky Ares siklóernyő, MTC 600
vitorlázórepülő RC modell, H-8266**

A szakmai vizsgálat célja a légiközlekedési baleset és a repülőesemény okának, körülményeinek feltárása és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben,
- a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény függelékeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. Törvényben, valamint a 20/1997. (X. 21.) KHVM rendelet mellékletében megjelölt 13. Annexben,
- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Kbt.),
- a légiközlekedési balesetek, a repülőesemények és a légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának szabályairól szóló 123/2005. (XII. 29.) GKM rendeletben foglaltak alapján,
- illetve a Kbt. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbt. és a 123/2005. (XII. 29) GKM rendelet együttesen a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják:

- a) a Tanács 94/56/EK irányelve (1994. november 21.) a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatának alapvető elveiről,
- b) az Európai Parlament és a Tanács 2003/42/EK irányelve (2003. június 13.) a polgári repülésben előforduló események jelentéséről.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége 2006. december 31. napjáig a Kbt-én, 2007. január 1-jétől a 278/2006. (XII. 23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a légiközlekedési balesetet és a súlyos repülőeseményt ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a repülőeseményeket, illetve légiközlekedési rendellenességeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között közlekedési balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- A szakmai vizsgálat során a hivatkozott jogszabályokon túlmenően az ICAO Doc 6920 Légijármű balesetek Kivizsgálási Kézikönyvben foglaltakat kell alkalmazni.
- Jelen Zárójelentés-tervezet kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna

Jelen Zárójelentés

alapjául a Vb által készített, a KBSZ főigazgatója által elfogadott és az észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött Zárójelentés-tervezet szolgált.

A Zárójelentés-tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2008. hónap nap megtartott záró megbeszélésen az alábbi szervezetek képviseltették magukat:

- Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatóság

Meghatározások és rövidítések

GKM	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
HFFA	Szabad Repülők Szövetsége
HHH	Háromhatárhegy
ICAO	Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet International Civil Aviation Organization
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
KHVM	Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium
KLH	Katonai Légügyi Hivatal
Lt.	Az 1995. évi XCVII. törvény a légiközlekedésről
MMSZ	Magyar Modellező Szövetség
NA	nincs adat
PLH	Polgári Légiközlekedési Hatóság (2005. december 31-ig)
RC	Rádió-távirányítású (modell)
NKH PLI	Nemzeti Közlekedési Hatóság Polgári Légiközlekedési Igazgatóság (2007. június 30-ig)
NKH LI	Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatóság
Vb	Vizsgálóbizottság

AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	súlyos repülőesemény	
A eset napja és időpontja (UTC)	2006. június 01., 14 óra 42 perc	
helye	HHH repülőtér	
Az eset helyszíne alapján illetékes kivizsgáló szervezet	KBSZ	
A légi jármű	siklóernyő	vitórlázórepülő modell
gyártója	Sky Paragliders Ltd.	magánszemély
típusa	Sky Ares	DG-300
azonosító jele	MPC 600	H-8266
gyári száma	2006-05-11-0219	nincs
tulajdonosa	magánszemély	magánszemély
üzembentartója	HFFA	magánszemély
Az eset kapcsán súlyosan sérültek száma	0	0
A gyártást felügyelő hatóság	Amatőr Repülők Szövetsége, Cseh Köztársaság	nincs
Az eset kapcsán súlyosan sérültek száma	0	0
A légi jármű rongálódásának mértéke	kismértékű	jelentős

Bejelentés, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2006. június 01-én, 15 óra 54 perckor a HFFA ügyeletes jelentette be.

A KBSZ ügyeletes

- 2006. június 01-én, 15 óra 08 perckor jelentette a KBSZ ügyeletes vezetőjének, majd
- 2006. június 01-én, 15 óra 15 perckor tájékoztatta a PLH ügyeletesét.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a légiközlekedési baleset vizsgálatára 2006. június 01-én az alábbi Vizsgálóbizottságot (továbbiakban Vb) jelölte ki:

vezetője	dr. Ordódy Márton	balesetvizsgáló
tagja	Pataki Ferenc	balesetvizsgáló

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb 15 óra 40 perckor érkezett a baleset színhelyére, ott fényképfelvételeket készített, a modellező szemtanúkat meghallgatta és nyilatkozatukat hangfelvételre rögzítette. A siklóernyős pilótától és a siklóernyőző szemtanúktól a Vb vezetője írott nyilatkozatot kért, melyet a balesetet követő egy héten belül mindhárom megszólítottól elektronikus formában megkapott. Kérésre az MMSZ főtitkára a Vb rendelkezésére bocsátotta az MMSZ Biztonsági szabályzatát (2006. évi kiadás).

A fentiek alapján Vb Zárójelentés tervezetet készített, melyet a KBSZ főigazgatója elfogadott és észrevételek megtétele céljából – rendeletben meghatározott – érintettek számára megküldött. Észrevételt az alábbi szervezetek tettek:

1. HHH repülőtér,
2. a Magyar Modellező Szövetség,
3. a Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatóság.

A Zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

Az észrevételeket a Vb a Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatóság képviselőjével a 2008. december 09-én megtartott záró megbeszélésen egyeztetette. Az 1. észrevételezővel elektronikus úton, a 2. észrevételezővel telefonon történt egyeztetés.

Az eset rövid áttekintése

Lejtővitorlázást végző siklóernyő zsinórzatába a szintén lejtővitorlázást végző vitorlázó RC modell belegabalyodott. A két légi jármű erősen merülve, lengve ért földet. A siklóernyős pilóta könnyű sérülést szenvedett. A siklóernyő kismértékben, a modell jelentősen sérült.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 A repülés lefolyása

Siklóernyős pilóta siklóernyős társával siklóernyő- és sárkányrepülésre, valamint vitorlázó modellek reptetésre alkalmas terepen lejtővitorlázásra készült. A terep az uralkodó szélirányra merőleges dombsor, melyből két szomszédos domb, az „A” és a „B” domb esetében a dombtetőkön egy-egy lábról induló, nekifutásból történő felszállásra szolgáló starthely került kialakításra.

A siklóernyősök az „A” domb tetején várakozva és az időjárást figyelve megállapították, hogy a lejtőre fújó alapszél periodikusan erősödik és ugyanebben az ütemben gyengül. Egy szélerősödést megelőzve az egyik pilóta elstartolt, a lejtőről előreutazva termiket talált, abban néhány kört megtéve emelkedett, ismét előreutazva magasságot veszített, majd megfordult és a starthely fölé „visszautazott”. Mivel a lejtőszél nem tartotta meg, ezért magasságát veszítve a szomszédos „B” domb felé repült. A „B” domb felé tartva észlelte, hogy a domboldal dereka magasságában több vitorlázórepülő modell lejtővitorlázik. A domb mellett elhaladva a siklóernyős továbbra is veszített magasságából és leszállásra készült. Ekkor az egyik modell jobb szárnya beakadt a siklóernyő baloldali zsinórzatába és abba belegabalyodva a kupola bal oldalának mintegy egyharmadát becsukta, és becsukva tartotta. A pilóta a jobb fék behúzva tartásával próbálta az ernyő forgását fékezni és mintegy két kör megtétele után, erősen merülve és kissé lengve ért földet.

Mivel a pilóta heves hátfájdalmakról panaszkodott, ezért társai mentőhelikoptert hívtak. A helikopter a földetérést követő mintegy 10 perc elteltével megérkezett, személyzete a pilótát ellátta, és kórházba szállította. A pilótát a kórház hat nap elteltével gyógyultként elbocsátotta.

Modellező sportoló az időjárásról lakhelyén szerzett információi alapján a szelet lejtővitorlázásra alkalmasnak ítélte és arra alkalmas terepre vonult. A „B” domb lábánál elterülő mezőn modelljét „felcsőrölte” és a domb emelő zónájában, a domb tetejének magasságában, illetve afölött modelljét az emelőzónában lévő ingavonal mentén reptette. Az ingázást egy másik, korábban a helyszínre érkezett modellel együtt hajtotta végre. Néhány ingavonal megtétele után a szél legyengült, a modellek megmerültek és a lejtőzést a domb derekának magasságában, a magasság megtartásával folytatták.

A szél gyengülése következtében az „A” domb mentén lejtőző siklóernyősök is megmerültek és átrepültek a „B” dombra. Az „A” domb felől közelítő siklóernyős továbbra is merülő pályán elrepült a „B” domb előtt, mialatt vele azonos irányban, de közel vízszintesen egy modell közlekedett. A két pálya olyan közel került egymáshoz, hogy a modell jobb szárnya érintette a siklóernyő baloldali zsinórzatát, abban megakadva jobb pördülettel befordult és belegabalyodott a zsinórzatba, és a siklóernyő kupolájának mintegy egyharmada összeomlott. A siklóernyő pilótája ekkor fékezett és a fent leírt módon ért földet.

1.2 Személyi sérülések

Sérülések	Személyzet		Egyéb személyek
	pilóta	reptető	
Halálos			
Súlyos			
Könnyű	1		
Nem sérült		1	

1.3 A légi járművek sérülése

A siklóernyő alsó és felső vitorláján egy-egy 50 cm hosszú, javítható szakadás keletkezett, három zsinórt cserélni kellett.

A modell bal szárnyának külső egynegyede letört, ezzel együtt a bal csűrő kettőtört, valamint az oldalkormány kormánylapjának alsó-külső fele a kormánylapról letört.

1.4 Egyéb kár

Egyéb kárt a vizsgálat befejezéséig a Vb-nek nem hoztak tudomására.

1.5 A személyzet adatai

1.5.1 A siklóernyő pilótája

Kora, neme		38 éves, férfi
Pilóta-igazolványának érvényessége	Szakmai	2006. december 31.
	Egészségügyi	2006. december 31.
	Képesítései	siklóernyős pilóta
	Jogosításai	siklóernyős oktató, tandem szakoktató
Repült ideje/felszállások száma	Összesen	472 óra/1105 felszállás
	Megelőző 30 napban	8 óra/4 felszállás
	Megelőző 7 napban	2 óra/2 felszállás
	Megelőző 24 órában	1 óra/1 felszállás
Légi jármű kategóriánként összesen		472 óra/1105 felszállás
Az érintett típuson összesen		2 óra/2 felszállás

1.5.2 A modell reptetője

Kora, neme		63 éves, férfi
Modellező engedélye érvényessége	Szakmai	nincsen engedélye
	Egészségügyi	
	Képesítései	
	Jogosításai	
Repült ideje/felszállások száma	Összesen	NA
	Megelőző 30 napban	
	Megelőző 7 napban	
	Megelőző 24 órában	
Légi jármű kategóriánként összesen		
Az érintett típuson összesen		

1.6 A légi jármű adatai

1.6.1 Légiforgalmi engedélyek érvényessége:

a siklóernyő esetében: 2006. december 31.
a modell esetében: nem értelmezhető

1.6.2 Általános adatok

a) A siklóernyő

	repült idő	leszállások száma
Gyártás óta	2 óra	2 leszállás
Utolsó nagyjavítás óta	nem volt nagyjavítva	
Utolsó karbantartás óta	2 óra	2 leszállás

b) A modell: NA

1.6.3 A légi jármű hajtómű adatai: nincsenek (vitorlázó légi járművek)

1.6.4 A meghibásodott berendezés adatai: berendezés nem hibásodott meg

1.6.5 A légi jármű terhelési adatai:

a) Siklóernyő: üzemszerű

b) Modell: nincs terhelése („modell”)

A siklóernyő terhelési adatai az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.7 Meteorológiai adatok

Szél: iránya ÉNy, erőssége átlagosan: 4 m/s, maximálisan: 8 m/s, minimálisan 2 m/s. Erősen lökéses, lejtő- és termikvitorlázásra alkalmas.

Felhőzet a baleset idején: fedettség 2/8 Cu, felhőalap magassága 1600 m.

Látástávolság: 10 km felett.

1.8 Navigációs berendezések

A navigációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.9 Összeköttetés

A siklóernyősök esetében a kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

A vitorlázórepülő modellek esetében a reptető személyek távirányító rádió berendezésekkel rendelkeztek. A baleset bekövetkezésében távirányítási műszaki rendellenesség, meghibásodás nem játszott szerepet.

1.10. Repülőtéri adatok

A baleset idején repülőmodellek és siklórepülő légi járművek üzemét a HHH Repülőtér rend érvényes mellékletei szabályozták. Ezek a mellékletek intézkedtek a siklórepülő és vitorlázórepülő légi járművek közös üzeméről. A baleset időpontjában nem volt a lejtő emelőterében vitorlázó repülőgép.

A baleset idején a vitorlázó modellek és siklórepülők együttes, közös légtérben végrehajtott üzemére ilyen melléklet nem vonatkozott, érvényesek voltak viszont az alábbiak:

- a lejtővitorlázásra vonatkozó általános szabályok,
- az MMSZ Biztonsági Szabályzata, melynek 3.4.10. pontja kimondja:

3.4.10. Repítés közben figyelni kell a légteret. Ha a légtérünkbe ember vezette repülőjármű kerül – azonnali kitéréssel – az ütközés esélyét is el kell kerülni, ha szükséges, a modellel azonnal le kell szállni.

1.11. Légijármű adatrögzítők

A légijárműveken adatrögzítő nem volt, az az érintett légijármű típusokra és feladathoz nincs előírva.

1.12. A roncsra és a becsapódásra vonatkozó adatok

A siklórepülő légijárművel kapcsolatban roncs nem keletkezett. A vitorlázórepülő modell esetében a rongálódások az 1.3. pont szerintiék. A siklóernyő és a modell együtt, a modell a siklóernyő zsinórjaiba gabalyodva ért földet. A földetérés pontja megközelítően az összeütközés pontja alá, attól néhány méternyire ÉN-ra, tehát a lejtőre merőlegesen mérve a lejtőtől ellenkező irányba esett.

1.13. Az orvosi vizsgálatok adatai

A siklóernyős pilóta és a modell reptetőjének repülés előtti és közbeni pszichofizikai állapotáról adatok nem állnak rendelkezésre.

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálat

Igazságügyi-orvosszakértői vizsgálatra nem került sor.

1.14. Tűz

Az eset kapcsán tűz nem keletkezett.

1.15. A túlélés lehetősége

A mentők értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet (lásd még: 1.1. pont).

1.16. Próbák és kísérletek

Próbákat, kísérleteket a Vb nem végeztetett.

1.17. Érintett szervezetek jellemzése

A siklóernyő üzemeltetésében a HFFA az érintett (üzembentartó) szervezet. A balesetet szenvedett pilóta tagja volt e szervezetnek.

A vitorlázórepülő modell reptetésében az MMSZ lehetett volna az érintett szervezet, azonban a reptető maga nem volt tagja e szervezetnek.

Az MMSZ hivatkozott szabályát (lásd 1.10 pont) a balesetet szenvedett személyek nem ismerték.

1.18. Kiegészítő adatok

A Vb a fenti tényadatokon kívül következtetések levonása és biztonsági ajánlások megtétele szempontjából egyéb körülményt nem tart lényegesnek, ezért további adatokat nem kíván ismertetni.

1.19. Hasznos vagy hatékony kivizsgálási módszerek

A kivizsgálás során az általánostól eltérő módszerek alkalmazására nem volt szükség.

2. ELEMZÉS

Járművek összeütközése minden esetben felveti

- a szabályok meglétének és ismeretének, valamint
- a szabályok betartásának és betartatásának

kérdését. A meghallgatások során a Vb megbizonyosodott arról, hogy a balesetben érintett pilóták és reptetők a lejtővitorlázására vonatkozó általános ismeretek birtokában voltak, az emelőtér használatának általános szabályait mind a siklóernyő pilóták, mind a modell reptetők ismerték. Ezek a szabályok ugyanis mindkét szakág számára tankönyv formájában rendelkezésre álltak és állnak.

A Vb ismeretei szerint a ma hozzáférhető tankönyvek mindegyike kizárólag egy légi jármű-fajta tekintetében tárgyalja a lejtővitorlázás lehetőségeit és nem tér ki azokra a korlátozásokra, amelyeket az egy emelőtérben, de lényegesen különböző sebességgel közlekedő légi járművek elválasztása érdekében kell meghozni. Az együttrepülés az egy légtérben repülő légi járművek számának korlátozásával bizonyos határokig megengedhető, és a repülőtér-rend idevágó melléklete lehetne az az okmány, amely erről intézkedik. A Vb a vizsgálat során azt tapasztalta, hogy szervezethez nem tartozó pilóták és reptetők a meghozott korlátozásokat egyáltalán nem ismerik; a szervezethez (klubokhoz) tartozók pedig – e helyzet elől menekülve - az együttrepülések lehetséges maximális elkerülésével próbálják a biztonság ingatag feltételeit - legalábbis a maguk részéről - nem megsérteni. Az 1.10 pontban említett modellező biztonsági szabály betartásával a baleset megelőzhető lett volna, azonban a reptető nem volt MMSZ tag és ezt a szabályt nem ismerte.

A HHH repülőtér vezetője és az MMSZ elnöke közötti együttműködés keretében az MMSZ megalkotta azt a szabályrendszert, mely a rádióirányítású modellek repítésére vonatkozik a HHH repülőtéren. E rendszer meghatározza mindazokat a intézkedéseket, melyek szükségessége a megbeszélések során felmerült, különös tekintettel a kommunikációs kérdésekre, úgy mint

- a modellezők képvisellete a repülőtér felé,
- az információk közzétételének módja,
- a repülőtér használatának követelményei és betartatása,
- a reptetések bejelentése és nyilvántartása,
- a vendég-reptetők tájékoztatása és felügyelete,

- a modell-reptetéseknek a többi sportággal való egyeztetése,
- rendkívüli események jelentése.

Az intézkedések betartatása a nem nyilvános repülőtér üzemben tartójának azon jogával kíván élni, melyet az üzembentartó számára az Lt. 37. § (1) bekezdés b) pontja biztosít. Eszerint:

nem nyilvános repülőtér ... az üzembentartó engedélye alapján vehető igénybe.

A rendszert meghatározó dokumentum

Rádióirányítású modellek repítésére vonatkozó szabályok a HHH repülőtéren

címen 2007. január 01. óta van érvényben. A Vb a repülőtér vezetőtől valamint az MMSZ elnökétől kapott tájékoztatás alapján - velük egyetértésben - úgy véli, hogy a rendszer működik és a HHH repülőtér üzemeltetése kapcsán felmerülő szabályozottsági hiányt megfelelő szinten lefedti. A működés feltétele a rendszer létrehozása óta az volt - és a tervek szerint a jövőben is az lesz -, hogy a repülőtér vezető, mint üzembentartó csak akkor engedi meg a repülőtér igénybevételét, ha a rendszer szabályainak betartása biztosított. Mindkét fél egyöntetűen úgy vélte, hogy a létrehozott kommunikációs rendszer a szabályok betartásához és betartatásához elegendő biztosítékot nyújt.

A fentiekén túl a Vb feltételezi, hogy mindaddig, amíg a jogszabályi háttér nem rendeződik, a rendszer országos méretű alkalmazásra érdemes. Az alkalmazók részére a rendszer a

<http://bme-modell.freeweb.hu/>

web-oldalon megtekinthető.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 **Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

A baleset során a távolságtartás követelménye sérült.

Siklóernyősök és modellezők közötti távolságtartás felől siklóernyős szabályzat nem rendelkezik. Modellek és embert szállító légi járművek közötti távolságtartásról a baleset idején az MMSZ Biztonsági szabályzat 3.4.10 pontja rendelkezett. E szabályt a súlyos eseményben érintett modellező nem ismerte.

3.2 **Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

A létező szabályok ésszerűtlen értelmezése, illetve azok nem ismert volta a sportrepülő szakágak elszigetelt működésére vezethető vissza.

A szabályok és az ésszerűségi követelmények teljesülésének, valamint az elszigeteltség felszámolásának feltételeit az MMSZ által teremtett rendszer kommunikációs előírásai megteremthetik. A rendszer országos méretű alkalmazásra érdemes.

3.3 **Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők**

Az aviatika fejlődésének egyik fontos eleme ma az UAV-ok (UAV = Unmanned Aerial Vehicle = pilóta nélküli légi jármű) ügye. Fontos lenne, ha a nemzetközi jogalkotás a modell és az UAV légi jármű fogalmának tisztázásával, az üzemeltetési feltételek, illetve a légiközlekedéssel összefüggő tevékenységek kapcsán felmerülő feladatok megfogalmazásával a polgári repülések biztonsága felől intézkedne.

4. BIZTONSÁGI AJÁNLÁS

Az eset kapcsán hozott üzembentartói intézkedés miatt biztonsági ajánlás kiadása nem szükséges.

Budapest, 2009. február 06.

---

dr. Ordódy Márton
a Vb vezetője

Pataki Ferenc
a Vb tagja